”Snabb anpassning”

Ett projekt om beredskap och robusthet i transportsystemet vid oljebrist eller snabb prisuppgång

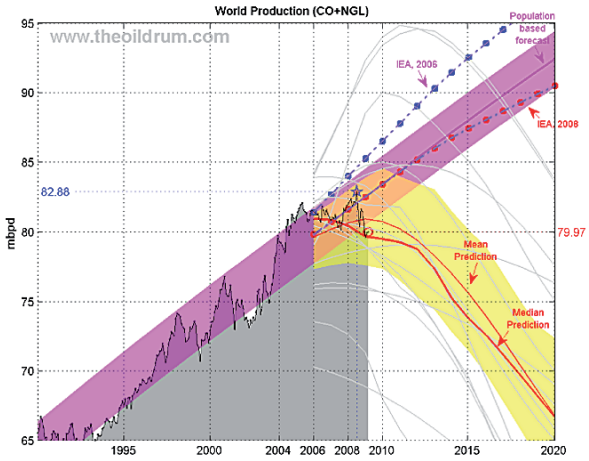

En komplicerad kurva som visar ett enkelt faktum: Det finns ett tydligt och växande gap mellan den mängd olja som behövs (den breda röda kurvan) och den mängd som finns kvar (gul kurva). Källa: www.theoildrum.com.

Mycket tyder på att vi måste vara beredda på snabba förändringar av de förutsättningar för transporter som vi länge tagit för givna. Med stor sannolikhet är det snart slut med billig olja.

Sveriges transportsystem är starkt beroende av olja, 93 % av drivmedlen är oljeprodukter, vilket gör oss sårbara vid en snabb oljebrist eller kraftig prisuppgång. Vi behöver därför en ökad beredskap – strategier och handlingsplaner – för hur vi snabbt ska anpassa transportsystemet till en ändrad omvärld.

I projektet ”Snabb anpassning” undersöks sårbarhet, robusthet och beredskap hos dagens transportsystem, tillsammans med analyser av vilka åtgärder som kan ge betydande minskningar av oljeanvändningen i transportsystemet på kort respektive lång sikt. Det handlar alltså inte enbart om akuta åtgärder utan även om hur vi kan förbereda oss för en minskad oljetillgång.

Projektet består av följande delar:

- **Nulägesbeskrivning** av sårbarhet och beredskap. Här studeras transportsystemets oljeberoende samt hur den svenska beredskapen ser ut i dag – vilka planer finns hos ansvariga aktörer? Beskrivningen baseras på litteraturstudier, intervjuer med svenska myndigheter och kommuner samt en enkät till kommuner och länsstyrelser.
- **Tidigare erfarenheter** av bränslekriser kartläggs med hjälp av litteraturstudier – vilka åtgärder har använts och hur påverkade de resmönster och oljeanvändning?
- **Identifiering av möjliga åtgärder** samt bedömning av deras potential. Exempel på möjliga åtgärder är flexibla arbetstider, ändrade hastighetsgränser, snabbt införbara förbättringar i kollektivtrafiken samt individanpassad marknadsföring och olika kampanjer. Potentialen bedöms utifrån flera kriterier och baseras i huvudsak på befintliga studier. Undantag är bedömning av effekten av sänkta hastighetsgränser som speciellt studeras med hjälp av ARTEMIS-modellen, en internationellt harmoniserad emissionsmodell för vägtrafik.
- **Fallstudier** för två regioner – Stockholms län och Skåne-Blekinge-Öresundsregionen – för att konkretisera potentialen hos möjliga åtgärder och nuvarande beredskapsplaner.
- **Arbetsseminarier**. Två arbetsseminarier per fallstudieregion kommer att hållas med berörda aktörer för att diskutera föreslagna åtgärder, handlingsplaner och genomförbarhet samt öka kunskapsspridningen.
- **Rekommendationer och förslag**. Projektet utmynnar i rekommendationer och förslag till aktörer på nationell, regional och kommunal nivå. Resultatet sammanställs i en slutrapport, där även en analys av hinder och framgångsfaktorer är tänkt att ingå.

Bakgrunden

Bakgrunden till projektet är att IEA (International Energy Agency) i sin rapport från 2005, ”Saving Oil in a Hurry”, pekat ut behovet av att organisationer och myndigheter har en plan inför eventuella störningar i oljetillgången.

Som inspiration för projektet står även en amerikansk studie ”Implementing the most effective Transportation demand management (TDM) strategies to quickly reduce oil consumption” som presenterades 2007.

Projektet – som finansieras av Vinnova, Tillhåll2 och EcoMobility – genomförs av Trivector Traffic i samarbete med flera olika aktörer och existerande nätverk och projektorganisationer, däribland EU-projekten Tillhåll2 och EcoMobility.

I arbetsgruppen ingår flera personer från Trivector Traffic samt docent Eva Ericsson från WSP (analys av hastigheter) och professor Lars Nilsson, IMES LTH (kvalitetsgranskare).

Projektet pågår under hela 2009 och 2010.

Kontaktpersoner

Kontaktpersoner för projektet ”Snabb anpassning” är Karin Neergaard och Lena Smidfelt Rosqvist, som kan nås via Trivector Traffics växel, 046-38 65 00, eller via e-post:

- karin.neergaard@trivector.se
- lena.smidfelt@trivector.se

VINNOVA

En investering för framtiden

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska regionala utvecklingsfonden

Trivector TRAFFIC AB